

Darba grupas sanāksmes protokols atbilstoši Iepirkumu uzraudzības biroja 2016.gada 2.septembra rīkojumam Nr. 1-2/289 „Par iepirkumu pirmspārbaužu veikšanas, konstatēto problēmu risināšanas un pirmspārbaužu veikšanas metodikas aktualizēšanas darba grupu”

05.09.2016. (apstiprināts 03.10.2016.)

Nr.18

Iesniegtais jautājums tiek saskaņots rakstiskās procedūras veidā.

Sanāksmes mērķis: izskatīt ES fondu atbildīgo un sadarbības iestāžu, kā arī programmas apsaimniekotāju un aģentūru iesūtītos jautājumus par *Metodiku par iepirkumu pirmspārbaužu veikšanu sadarbības iestādei Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020.gada plānošanas periodā* un *Metodiku par iepirkumu pirmspārbaužu veikšanu programmas apsaimniekotājiem un aģentūrām*, kā arī citus ar publiskajiem iepirkumiem saistītus jautājumus.

Protokolu sagatavoja Iepirkumu uzraudzības biroja (turpmāk – IUB) Kontroles departaments.

Nr.	Jautājums/ informācija (VI)	IUB skaidrojums
1.	<p>Ņemot vērā, ka neformāli esam saņēmuši informāciju no Revīzijas iestādes, ka Eiropas Komisija uzsākusi finanšu korekcijas piemērošanas procedūru par FIDIC prasības iekļaušanu iepirkumos kādas no ES dalībvalstu projektiem, lūdzam šo jautājumu atkārtoti skatīt pirmspārbaužu darba grupas sanāksmē.</p> <p>Aicinām IUB atkārtoti sniegt visām ES fondu vadībā iesaistītajām iestādēm skaidrojumu par FIDIC prasību pamatotību būvniecības iepirkumos un par labo praksi, kā šāds nosacījums būtu formulējams, lai neradītu nepamatotu ierobežojumu kādam no iespējamajiem pretendentiem.</p>	<p>FIDIC pieredzes prasības izvirzīšana pretendentiem (kā prasība pretendentam, nevis tā speciālistiem) saistībā ar būvdarbiem nav akceptējama gan apvienotās projektēšanas – būvdarbu (FIDIC Dzeltenā grāmata), gan būvdarbu (FIDIC Sarkanā grāmata) iepirkumos, jo nav saskatāma šādu prasību saistība ar iepirkuma priekšmetu (līdz šim IUB praksē pasūtītāji nav spējuši pamatot pieredzes prasību tiešu sasaisti ar pretendenta pienākumiem līguma izpildē). Tomēr katrs gadījums izvērtējams atsevišķi, jo sevišķi, lemjot par finanšu korekciju piemērošanu. IUB iepriekš ir norādījis, ka, lemjot par finanšu korekciju, ir būtiski arī izvērtēt, vai konkrētajā gadījumā ir tikusi ierobežota vai deformēta konkurence.</p> <p>Saskaņā ar <i>Metodikas par iepirkumu pirmspārbaužu veikšanu sadarbības iestādei Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020.gada plānošanas periodā</i> pielikumā (pārbaudes lapā) iekļauto kontroljautājumu, kā arī iepriekšējos pirmspārbaužu metodikas darba grupas protokolos (27.11.2013., Nr.7; 24.02.2015.,</p>

Nr.12; 17.09.2015., Nr.14) iekļautajiem skaidrojumiem būvdarbu iepirkumā pretendētām izvirzīt prasību par pieredzi FIDIC līguma izpildē ir nepamatoti, jo pretendenta profesionālā atbilstība jāvērtē, izvērtējot pretendenta pieredzi veiktajos darbos kā tādos, nevis līguma nosacījumus (piem., FIDIC), kas regulē attiecīgo darbu veikšanu. Vienlaikus, ja pasūtītājs var pamatot šādas prasības nepieciešamību un samērīgumu, to var izvirzīt konkrētam speciālistam, kas darbosies ar līguma noteikumiem. Minētā IUB nostāja izrietēja no IUB sūdzību/ iesniegumu izskatīšanas prakses. Papildus jānorāda, ka, pat ja kādam no speciālistiem varētu būt pamats izvirzīt prasību par pieredzi līguma izpildē atbilstoši FIDIC vai līdzvērtīgiem noteikumiem, parasti nav pamata noteikt, lai šāds līgums būtu realizēts tieši konkrētā būvniecības jomā, jo FIDIC nosacījumi neatšķiras atkarībā no būvdarbu objekta.

Savukārt, kas attiecas uz minētās prasības izmantošanu saimnieciski visizdevīgākā piedāvājuma noteikšanai, jāņem vērā EST sprieduma lietā C-601/13 nosacījumi (kas būtībā maina lietā C- 532/06 pausto nostāju). EST atzīst, ka publiskā iepirkuma līguma izpildes kvalitāte var būt atkarīga no personu, kurām uzticēta tā izpilde, profesionālās vērtības, ko veido viņu profesionālā pieredze un izglītība. Tāpat EST atzīst, ka minētais ir īpaši attiecināms uz gadījumiem, ja pakalpojumi, kas ir līguma priekšmets, ir intelektuāla rakstura. Ņemot vērā minēto, IUB ir norādījis, ka, ja pasūtītājs var pamatot līguma priekšmeta intelektuālo raksturu (piemēram, būvuzraudzības līguma gadījumā, kura ietvaros speciālists pilda FIDIC inženiera funkcijas, kas ietver arī konsultācijas), attiecīgā speciālista vai speciālistu pieredzi FIDIC līgumu īstenošanā varētu noteikt kā saimnieciski visizdevīgākā piedāvājuma vērtēšanas kritēriju, tomēr minētais ir attiecināms vienīgi uz pretendenta speciālistiem, nevis uz pašu pretendentu.

Ņemot vērā diskusijas ar VARAM kā institūciju, kurai ir viena no lielākajām pieredzēm darbā ar FIDIC, IUB ir piekritis, ka gadījumā, ja iepirkuma līgums tiek slēgts par inženiertehniskās uzraudzības pakalpojumiem, t.i., iepērk FIDIC inženieri, kas nodrošina FIDIC līguma administrēšanu no pasūtītāja puses (tā vietā),

		<p>pasūtītājam ir pamats prasīt līdzvērtīgu iepriekšējo pieredzi (attiecīgo pienākumu veikšana FIDIC līgumu ietvaros) inženierim – <u>gan pretendētājam</u> (juridiskai personai), <u>gan galvenajiem speciālistiem</u>. Attiecīgi IUB kā līdzvērtīgu pieredzi ir akceptējis tieši pienākumu veikšanu FIDIC līguma ietvaros, ņemot vērā to, ka iepirkuma priekšmets ir tieši FIDIC inženiera pakalpojumi. Šādu pieeju pamato arī fakts, ka būvuzraudzība LR normatīvo aktu izpratnē nav tas pats pasākumu kopums, ko sevī ietver inženiertehniskā uzraudzība, kas savukārt LR normatīvajos aktos netiek minēta/skaidrota, bet ko paredz FIDIC līgumi, kā arī fakts, ka FIDIC līgumu izpratnē ar jēdzienu “inženieris” tiek saprasts ne tikai konkrēts speciālists, bet arī speciālistu kopums (komanda) vai pat juridiska persona (proti, pats pretendents).</p> <p>Tomēr, ņemot vērā to, ka jautājumi par FIDIC pieredzes prasību samērīgumu un lietderību ir ļoti diskutabli un to kompetentai izvērtēšanai ir faktiski nepieciešams eksperta viedoklis, kas pārzinātu FIDIC jomu pilnībā, kā arī tā segumu Eiropā (proti, ne visās valstīs FIDIC līgumu izmantošana ir vienlīdz populāra), kā arī ņemot vērā to, ka diemžēl IUB nav zināms EK skatījums – neviens EST spriedums vai kādas EK vadlīnijas nerisina/ neskaidro FIDIC prasību jautājumus (savukārt IUB skatījums, kā jau iepriekš norādīts, izriet no IUB sūdzību izskatīšanas prakses, t.sk. konsultējoties ar VARAM), kā arī ievērojot VI norādi par Eiropas Komisija uzsākto finanšu korekcijas piemērošanas procedūru par FIDIC prasības iekļaušanu iepirkumos kādas no ES dalībvalstu projektiem, <u>IUB aicina turpmāk, lai novērstu iespējamus riskus, gadījumos, kad būtu nepieciešams izvirzīt pieredzes prasību FIDIC līgumos (gadījumos, kad saskaņā ar iepriekš minēto skaidrojumu tas būtu pieļaujams) nevis tiešā veidā atsaukties uz pieredzi FIDIC līgumu izpildē, bet gan aprakstīt šo pieredzi funkcionāli</u> – minot konkrētas būvuzrauga funkcijas, kas ir raksturīgas FIDIC inženierim, vai cita speciālista (piemēram, projekta vadītājs) funkcijas, kas konkrētā līguma izpildē atbild par FIDIC līguma administrēšanu sadarbībā ar inženieri. Attiecīgi FIDIC līgums varētu būt viens no pierādījumiem par pieredzes atbilstību (vai arī cits līdzvērtīgs līgums, kura ietvaros ir pildīti konkrēti pieprasītie uzdevumi).</p>
--	--	--

		Papildus VARAM ir vērsusi uzmanību uz to, ka Eiropas Komisija vairākos dokumentos ¹ ir norādījusi uz FIDIC standartlīgumu izmantošanu kā labo praksi, aicinot izmantot FIDIC kā vienu no izplatītākajām standartlīgumu formām. Eiropas Komisijas aicinājumu rezultātā vēsturiski uzsākta FIDIC standartlīgumu plašā izmantošana Latvijā, kam attiecīgi sekoja arī FIDIC pieredzes prasību izvirzīšana iepirkumos.
--	--	--

---

1 Eiropas Komisijas sagatavotā ISPA rokasgrāmata (2002.gads), kur FIDIC izmantošana ir plaši rekomendēta ISPA programmas laikā: http://ec.europa.eu/regional_policy/archive/funds/download/manu_en.pdf; DG-Regio Ziņojums (2013.gads), „Criteria on Green Public Procurement”, kur norādīti zaļā publiskā iepirkuma kritēriji izmantošanai notekūdeņu attīrīšanas infrastruktūras projektos. Šajā dokumentā ir skaidri un nepārprotami norādīts, ka šajos projektos Eiropas Savienības dalībvalstīs visbiežāk izmanto FIDIC standartlīgumus: http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/waste_water_criteria.pdf